

KOMMUNEDELPLAN OPPVEKST 2017 – 2021

SAMMEN MED BARN OG UNGE

Tverlandet Oppvekstsenter

LEIRFJORD KOMMUNE *muligheter på land og på vann*

Innhold

1. FORMÅL MED KOMMUNEDELPLAN OPPVEKST	1
2. OPPVEKSTENS BETYDNING	1
3. OPPVEKST I LEIRFJORD	2
3.1 Visjon og verdigrunnlag.....	2
3.2 Barn, unge og foreldre	2
3.3 Samhandling	3
4. SAMHANDLINGSOMRÅDET OPPVEKST	4
4.1 Helsestasjon og jordmortjenesten	4
4.2 Skolehelsetjenesten	4
4.3 Legetjenesten	4
4.4 Barneverntjenesten – Ytre Helgeland.....	4
4.4 PP - tjenesten Ytre Helgeland	4
4.5 Barnehagene	5
4.6. Grunnskolen	5
4.7 SFO (skolefritidsordning)	6
4.8 Videregående skole	6
4.9 Kultur og fritid.....	6
4.9.1 Den kulturelle skolesekken.....	7
4.9.2 Kulturmidler.....	7
4.9.3 Fritidstilbud.....	7
4.9.4 Indianerfestivalen	7
4.9.5 Aktivitetsarenaer / møteplasser	7
4.10 Folkehelsearbeid.....	7
4.11 Rus – og psykiatritjenesten	8
5. UTFORDRINGER OG MULIGHETER	8
5.1 Bygningsmasse.....	8
5.2 Demografi	9
5.3 Folkehelse	10
5.4 Noen kommunefakta Leirfjord	11
5.4.1. Kilder.....	12
6. SATSNINGSOMRÅDER 2017 – 2021	13
6.1 Overordna mål, strategier og ansvar oppvekst	13
6.2 Barnehager, skoler og SFO.....	15
6.2.1 Barnehagene.....	15

6.2.2 Grunnskolen	15
6.2.3 SFO.....	16
7. TEMAPLANER / ANDRE DELPLANER	17
8. HENVISNINGER	18

RISP

Jeg lærte å lese
og glemte å synge
Jeg lærte å regne
og glemte å se
Jeg lærte og lærte
men bare med hodet
Jeg glemte å elske
og leke og le

Berit Østberg

1. FORMÅL MED KOMMUNEDELPLAN OPPVEKST

Kommunedelplan oppvekst skal sikre at kommunestyrets strategiske føringer for samfunnsutviklingen i kommunens planstrategi og at kommuneplanens samfunnsdel omsettes til handling. Et strategidokument skal være retningsgivende og understøtte framtidige politiske valg og prioriteringer. Strategidokumentet beskriver ikke tiltak.

Kommuneplan oppvekst inngår i beslutningsgrunnlaget for økonomiplanen. Det er i økonomiplanen de endelige beslutningene om gjennomføring av kostnadskrevenne tiltak tas. Tiltak må knyttes til politiske vedtatte mål og prioriteringer i oppvekstplanen, og beskrives i de ulike virksomhetsplanene.

Planen er styrende for kommunens rolle og innsats innen oppvekstområdet. Kommunedelplanen skal gi oversikt og legge til rette for helhetlig styring, og den skal legges til grunn for å videreutvikle oppvekstilbudet i Leirfjord kommune.

*Ved alle handlinger som berører barn,
skal barnets beste være et grunnleggende hensyn*

FNs Barnekonvensjon, artikkel 3

2. OPPVEKSTENS BETYDNING

En god barndom gir et godt grunnlag for voksenlivet, men har også en egenverdi i likhet med andre livsfaser. De første leveårene legger grunnlaget for barnets fysiske, kognitive, sosiale og emosjonelle utvikling, og hva slags liv vi får som voksne. Barn og unge skal oppleve motivasjon, mestring og glede i samspill og samhandling med andre. De skal oppleve medansvar, romslighet og toleranse og se seg selv som en del av et større fellesskap.

En god barndom varer livet ut.

3. OPPVEKST I LEIRFJORD

De kommunale tjenestene innen oppvekst i Leirfjord består av barnehager, skoler, oppvekstsentra, helsestasjon- og skolehelsetjenesten, barnevern, pedagogisk psykologisk tjeneste, folkehelse- og kulturkoordinator, kulturskole, ruskonsulent og psykiatriske helsearbeidere. Deres felles oppdrag er å støtte opp om foreldres, barns og unges mestring av egne liv.

3.1 Visjon og verdigrunnlag

Barn og unge i Leirfjord skal gjennom en *helhetlig* oppvekst bli rustet til å møte livets utfordringer, ta ansvar for seg selv og sitt liv samt delta aktivt i samfunnet. Viktige pilarer for oppvekst i Leirfjord er *forebyggende innsats, tidlig innsats, brukermedvirkning, helhetlig tenking/ sømløse overganger og samarbeid* på tvers av virksomheter og avdelinger til det beste for barnet, den unge og deres familier. Brukere som medskapere av kvalitet er en viktig forutsetning for å kunne gi tilpassa tjenester og for å videreutvikle tjenestetilbudet.

Felles visjon for oppvekstsektoren *Sammen med barn og unge* understreker nettopp barnets delaktighet og barnet / den unge som aktør i eget liv.

Alle barn har rett til å si sin mening og deres mening skal bli tatt på alvor.

FNs Barnekonvensjon, artikkel 12

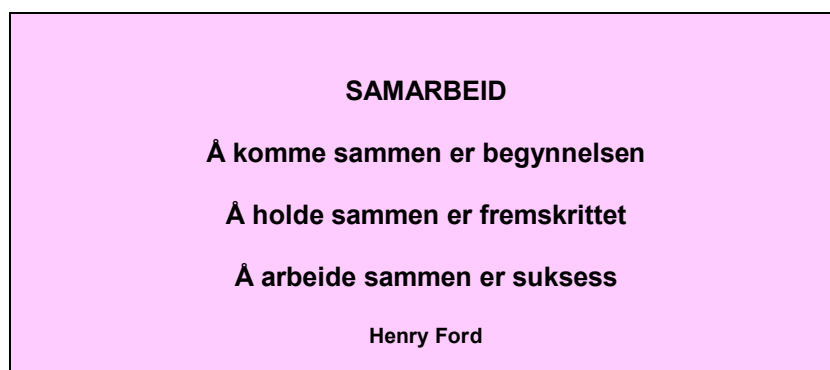
3.2 Barn, unge og foreldre

Barn og unge er vår mest verdifulle ressurs – de skal gradvis overta samfunnet og videreutvikle det. Selvstendige, robuste og trygge barn med god helse forutsetter en god oppvekst der fundamentet er trygghet og tilhørighet.

Foreldre er sentrale i barns oppvekst, og de viktigste i barns liv. Bevisstgjøring og styrking av foreldrerollen er et område Leirfjord skal prioritere framover. Kommunen skal ha et tilbud til foreldrene som kan bidra til bedre mestring av egen omsorgs-, opplærings- og oppdragerrolle.

Respekt for den enkelte skal gjennomsyre hele tjenestetilbudet i Leirfjord. Dialog og samhandling skal bygge på gjensidighet og respekt mellom partene. Å legge til rette for et utviklingsfremmende miljø for den enkelte på alle arenaer der barn og unge ferdes skal være alle ansattes grunnleggende holdning i arbeid med barn og unge

3.3 Samhandling

Med samhandling menes at de ulike tjenestene koordinerer sin innsats i et helhetsperspektiv. Foreldrenes medvirkning og ansvar er viktig å ivareta i all samhandling. Profesjonene må bruke lovverket slik at det gagnar barn, unge og deres familier. Flerfaglig arbeid baseres på felles begrepsforståelse og syn på satsingsområdene. Hensikten med å handle sammen er å sikre flyt i arbeidsprosessen slik at barn/unge og foreldre opplever sammenheng i tjenester og tiltak.

Å utvikle et tverrfaglige hjelpe- og støttesystem som er avbyråkratisert, robust og nært og i minst mulig grad avhengig av enkeltfagpersoner, er utfordrende. Det handler om å endre en tradisjonell og fag delt måte å jobbe på. Det handler om å få til en ny type samvirke på tvers av faggrenser. Det handler om å være opptatt av *Hva er viktig for deg mer enn Dette er hva du trenger.*

Dette betyr konkret at vi i Leirfjord skal

- Sørge for tidlig og riktig innsats til utsatte barn, unge og deres foresatte
- Gi tjenester som oppfattes som helhetlige for brukeren – og der brukeren selv har en aktiv rolle
- Tilby hjelpe- og støttetjenester der barn og unge *er* – i skole, barnehager og oppvekstsentra
- Utgjøre et lavterskeltilbud samtidig som lovpålagte oppgaver ivaretas
- Ta i bruk og videreutvikle tverrfaglig kompetanse og arbeidsmetoder
- Ha en tjenesteproduksjon som utføres av kompetente og motiverte medarbeidere med fokus på samarbeid og resultater

4. SAMHANDLINGSOMRÅDET OPPVEKST

Kommunedelplan oppvekst er gjeldende for alle virksomheter som arbeider med barn, unge og foreldre / foresatte. Hovedmålet er å gi innbyggerne i Leirfjord et koordinert og helhetlig tilbud. Alle tjenester har et felles ansvar for å gjøre hverandre gode i oppgaveløsningen.

4.1 Helsestasjon og jordmortjenesten

Helsestasjon og jordmortjenesten skal bidra til å forebygge sykdom og fremme god psykisk og fysisk helse hos blivende foreldre, barn og unge. Tjenesten skal være lett tilgjengelig, arbeide helsefremmende og forebyggende. Helsestasjonen og jordmor møter gravide, barn og foreldre regelmessig fram til skolealder.

4.2 Skolehelsetjenesten

Skolehelsetjenestene utøver sin tjeneste på skolene og skal bidra til et godt psykososialt og fysisk arbeidsmiljø for elevene.

4.3 Legetjenesten

Fastlegen kan bidra med å vurdere behov for utredning og behandling og eventuelt henvise videre til spesialisthelsetjenesten

4.4 Barneverntjenesten – Ytre Helgeland

«Barn som er uten familiemiljø, har særlig rett på beskyttelse og omsorg, for eksempel ved plassering i fosterhjem, eller om nødvendig, ved egen institusjon eller ved adopsjon»

(FNs barnekonvensjon, artikkel 20: Barn uten omsorg fra familien)

Barneverntjenesten skal ivareta de mest utsatte barna – herunder undersøke og søke å avdekke omsorgssvikt/vansker så tidlig at varige problemer kan unngås. Barneverntjenesten skal videre sette inn målretta tiltak for å hjelpe barn og unge som lever under vanskelige oppvekstforhold.

4.4 PP - tjenesten Ytre Helgeland

Pedagogisk-Psykologisk Tjeneste (PPT) skal være sakkyndig instans i spørsmål om behov for spesialundervisning og spesialpedagogisk hjelp. Tjenesten skal i samråd med barnehage og skole utvikle metoder for tilrettelagt og tilpasset undervisning, og skal gi råd og veiledning i forhold til opplæring. PPT skal arbeide med kompetanse- og organisasjonsutvikling. Samarbeid og samhandling skal gjøres i et helhetlig perspektiv.

Oppvekstplanens overordna mål om tidlig innsats / tidlig intervensjon, medvirkning fra barn, unge og foreldre, folkehelse, foreldrestøtte og samhandling må legges til grunn også for PPT sin virksomhet i Leirfjord. Bedre samhandling for alle har som formål å gi innbyggerne et koordinert og helhetlig tilbud.

4.5 Barnehagene

- *Ved alle handlinger som berører barn, enten de foretas som offentlig eller private velferdsorganisasjoner, domstoler, administrative myndigheter eller lovgivende organer, skal barnets beste være et grunnleggende hensyn*
- *Partene påtar seg å sikre barnet den beskyttelse som er nødvendig for barnets trivsel, idet det tas hensyn til rettighetene og forpliktelsene til barnets foreldre, verger eller andre enkeltpersoner som har det juridiske ansvaret for ham eller henne, og skal treffe alle egnede, lovgivningsmessige og administrative tiltak for dette formål*
- *Partene skal sikre at de institusjoner og tjenester som har ansvaret for barns omsorg eller beskyttelse, retter seg etter de standarder som er fastsatt av de kompetente myndigheter, særlig med hensyn til sikkerhet, helse, personalets antall og kvalifikasjoner samt kvalifisert tilsyn.*

(FNs barnekonvensjon, artikkel 3: Barnets beste)

Leirfjord har i 2017 fire barnehager. Leland barnehage med sju avdelinger og 126 plasser, Leines barnehage med tre avdelinger og 57 plasser, Ulvang oppvekstsenter, avd. barnehage med en avdeling og 18 plasser og Tverlandet oppvekstsenter, avd. barnehage med 18 plasser. Kommunen har full barnehagedekning for barn med rett til barnehageplass.

Visjon i kommunens Barnehageplan 2014 – 2018: *Leirfjord kommune skal gi et barnehagetilbud der barndommens egenverdi blir ivaretatt. Barnehagen skal bidra til at Leirfjord kommune er et godt sted å vokse opp.*

Hovedmål: *Barnehagene skal skape et lærings- og omsorgsmiljø som er preget av tilhørighet, stolthet, trivsel, trygghet, glede og fysisk aktivitet.*

Kommunedelplan oppvekst 2017 – 2021 erstatter Barnehageplan 2014 – 2018.

Barnehagenes felles *Årsplan del 1 2015 – 2018* tydeliggjør barnets rett til et trygt og utviklingsfremmende oppvekstmiljø, kompetanse hos personalet, helsefremmende barnehager, medvirkning og foreldresamarbeid. *Årsplan del 1* bygger på rammeplan for barnehagen og barnehageloven. Barnehagene har egen *Årsplan del 2* som beskriver mål, satsingsområder og metodikk i den enkelte barnehage for aktuelt barnehageår. *Årsplan del 2* bygger på verdigrunnet og visjonene i *Årsplan del 1*.

4.6. Grunnskolen

«Barnet har rett til utdanning. Staten skal gjøre grunnskoleutdanningen gratis og obligatorisk og gjøre ulike former for videregående utdanning tilgjengelig for alle barn, og sette i verk tiltak for å redusere tallet på de som ikke fullfører skolegangen. Disiplin i skolen skal utøves på en måte som er forenlig med barnets menneskeverd. Staten skal også fremme internasjonalt samarbeid om utdanning, og særlig ta hensyn til utviklingslandenes behov.»

(FNs barnekonvensjon, artikkel 28: Utdanning)

Leirfjord kommune har tre skoler: To oppvekstsenter, Ulvangen og Tverlandet, som begge har skoletilbud 1. – 7. klasse og SFO - tilbud for 1.- 4. klasse. Leirfjord barne- og ungdomsskole (LBU), lokalisert til Leland, er en 1-10 skole, og har SFO tilbud for 1.- 4. klasse.

Skolene våre skal basere all sin virksomhet på et felles verdigrunnlag som skal sikre alle elever like muligheter til en trygg og god oppvekst, opplæring og utvikling av sosial kompetanse. Skolene skal arbeide helsefremmende, forebyggende og utviklende.

Målet med opplæringa er å ruste barn, unge og vaksne til å møte livsens oppgaver og meistre utfordringar saman med andre: Ho skal gje kvar elev kompetanse til å ta hånd om seg sjølv og sitt liv, og samtidig overskott og vilje til å vere andre til hjelp (Generell del av læreplanen)

Oppvekstplanens mål for skolene 2017 – 2021 skal konkretiseres i skolenes virksomhetsplaner/ årsplaner og innarbeides i skolenes årshjul (1310.no)

4.7 SFO (skolefritidsordning)

Det kommunale SFO – tilbudet bygger på oppvekstsektorens felles verdigrunnlag og tjenestens sikres gjennom vedtekter for SFO. Skolefritidsordningen legger til rette for lek, kultur- og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesser hos barna.

SFO er et tilbud for alle barn 1.- 4. trinn , og for barn med særskilte behov til og med 7. trinn. Barna skal lære å utvikle basiskompetanse for sosialt samspill med barn og voksne gjennom lek og læring.

SFO gis også som et tilbud om sommeren. På LBU organiseres sommer – SFO på samme måte som resten av året. For Ulvangen og Tverlandet sin del skal sommer SFO samorganiseres med barnehagen. Tilbudet skal ha samme kvalitet og bemanning som SFO resten av året.

SFO drives etter de retningslinjer som til en hver tid er vedtatt av kommunestyret. I 2017/2018 vil organisering, innhold, kvalitet, kompetanse, økonomi og vedtekter ble gjennomgått og vurdert. Det legges fram egen sak for kommunestyret

4.8 Videregående skole

Leirfjord kommune har ikke egen videregående skole lokalisert i kommunen. Våre ungdommer søker seg hovedsakelig til Sandnessjøen videregående skole. Noen elever har sitt videregående skoletilbud i Mosjøen, Mo i Rana og på Nesna (Kristen videregående skole). Leirfjord barne- og ungdomsskole har etablert et samarbeid med videregående skole i Sandnessjøen spesielt, men samarbeider også med de øvrige videregående skolene når vi har elever som skal fortsette sin skolegang der.

4.9 Kultur og fritid

«Barnet har rett til hvile, fritid og lek, og til å delta i kunst og kulturliv»

(FNs barnekonvensjon, artikkel 31: Lek og fritid)

Kultur og fritidsaktiviteter er en viktig del av oppvekstilbudet, både for å være aktive i fritida men også for å utvikle sosial kompetanse, tilhørighet og kulturelle opplevelser i vid forstand.

4.9.1 Den kulturelle skolesekken. DKS skal sikre profesjonelt kulturtilbud for elever i grunnskolen. Tilbudet er todelt. Nordland fylkeskommune kjøper inn varierte forestillinger som sendes rundt i fylket. Kulturkontakten på skolene (i Leirfjord hovedsakelig LBU) organiserer selv besøket. Nordland Fylkeskommune betaler også et tilskudd til DKS hvert år. Pengene forvaltes av DKS-koordinator (kulturkonsulenten). Skolene søker om penger til kulturprosjekt med profesjonelle utøvere. Prosjektene må være forankret i DKS-planen og skolens læringsmål.

4.9.2 Kulturmidler. Tilskudd kan gis til lag, foreninger og organisasjoner som er åpne for alle og som driver kulturell virksomhet rettet mot barn, unge og funksjonshemmede i Leirfjord kommune. Lag og foreninger kan søke om kulturmidler en gang i året.

4.9.3 Fritidstilbud. I Leirfjord er det en del frivillige organisasjoner som organiserer aktiviteter for barn og unge. Trenden de siste årene har vært redusert aktivitet og færre medlemmer blant annet i idrettslagene. Barn og unge benytter seg også av fritidstilbud i Alstahaug. Kulturbadet har gitt en betydelig økning i kulturtilbudet rettet mot barn og unge (kino, teater, musikk og andre typer forestillinger) Bassenget blir også mye brukt.

4.9.4 Indianerfestivalen Indianerfestivalen gjennomføres årlig i siste halvdel av mai, eventuelt første helga i juni. Indianerfestivalen skal være en kulturarena for barn og unge. Deltagelse, inkludering og sosial utjevning er også viktige grunner til at kommunen satser på familiefestivalen. Indianerfestivalen er skolens visningsarena for sine kulturprosjekter. Festivalen er også en martnansdag med ulike aktiviteter. Det er ulike arrangementer rettet mot ulike aldersgrupper.

4.9.5 Aktivitetsarenaer / møteplasser Leirfjord kommune har flerbrukshall, utendørs idrettsanlegg, andre kommune bygg og bygg eid av lag og foreninger som kan benyttes til kultur og fritidsaktiviteter. Skoler og barnehager har lekeområder (nærmiljøanlegg) som kan benyttes av alle utenom åpningstidene. Det er etablert en rekke stier og turløyper i kommunen. Flere steder er det også satt opp gapahuker, grillplasser og lignende. Vinterstid er det preparerte skiløyper i Randalen.

4.10 Folkehelsearbeid

Kommunenes ansvar for folkehelsearbeid reguleres i hovedsak av Folkehelseloven. Kort oppsummert har kommunen ansvar for

- §4 Kommunene skal fremme folkehelsen og bidra til medvirkning og samarbeid
- §5 Kommunene skal ha nødvendig oversikt over helsetilstanden i befolkningen og de positive og negative faktorer som kan virke inn på denne. Som en del av dette arbeidet gjennomfører kommunen Ungdataundersøkelsen annet hvert år for å få lokale data på ungdommens helse, trivsel, levevaner og lignende.
- §6 Kommunen skal fastsette mål og strategier som er egnet til å møte utfordringene i § 5.
- §7 Kommunen skal iverksette nødvendige tiltak for å møte kommunens folkehelseutfordringer

- Kapittel 3 Miljørettet helsevern

Nordland fylkeskommune har samarbeidsavtaler for folkehelse med alle kommunene i Nordland. Avtalene er under revidering.

4.11 Rus – og psykiaritjenesten

Leirfjord kommune har ikke et kommunalt tilbud spesielt innrettet mot barn og unge med psykiske og/ eller rusproblemer. Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Leirfjord kommune 2017 – 2020 ble vedtatt i kommunestyret den 24.02.2017, sak 4/17.

Det finnes ikke noen gjeldende plan for psykiatri og psykisk helse i Leirfjord.

5. UTFORDRINGER OG MULIGHETER

Her presenteres det som vurderes som de mest sentrale områdene for oppvekst i Leirfjord, og hva som kan karakteriseres som utfordringer eller muligheter. Utfordringene påvirker hverandre, og kan være overlappende. Leirfjord har et delvis desentralisert skole- og barnehage tilbud. Det innebærer også at det må være en viss kostnad knyttet til å opprettholde et kvalitativt godt og likeverdig tilbud til alle barn i vår kommune, uansett hvilken virksomhet de er tilknyttet. Forskning om læring gir ingen universell oppskrift på hvordan lykkes som skole- og barnehageeier. Det må finnes løsninger som også ivaretar lokale forutsetninger og særtrekk. Det er mange forhold som spiller inn på hva som er gode skoler og barnehager – noen av dem beskrives og vurderes her:

5.1 Bygningsmasse

😊 Bygningsmassen til skoler i Leirfjord vurderes overveiende godt vedlikeholdt og i bra stand.

😊 Uteområdene på alle enhetene er oppgradert og med bra standard.

😞 Arealmessig er det imidlertid en del utfordringer: Leirfjord barne- og ungdomsskole har for liten plass. Allerede fra høsten 2017 møter skolen utfordringer i forhold til areal: undervisningsrom, tilgjengelige spesialrom og mindre rom til små grupper.

😞 Ulvangen og Tverlandet har mangel på spesialrom.

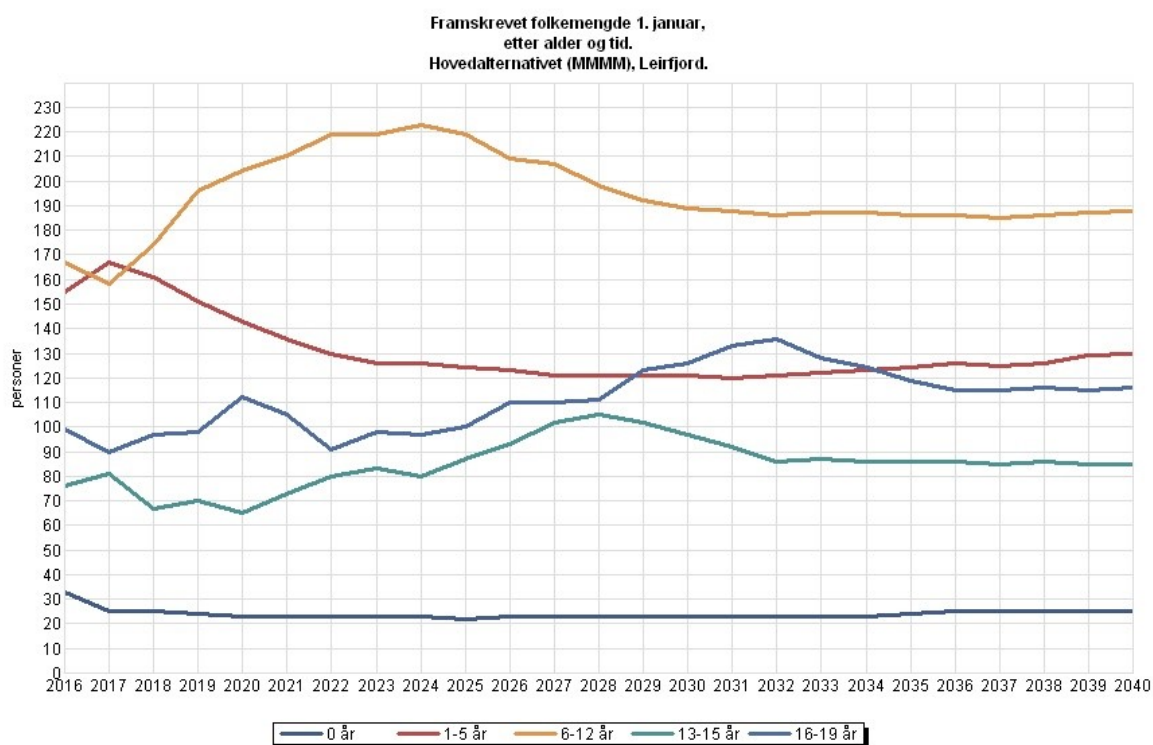
😊 Barnehagene på Tverlandet og Ulvangen er også i tilfredsstillende stand. Det samme gjelder uteområdet som disponeres. På Leland er barnehagen under ombygging og vil ved ferdigstilling ha 7 avdelinger. Både inne- og uteområdet vil da forventelig være i god stand.

😊😞 Leines barnehage må renoveres. Planene for renovering er på plass, og arbeidet forventes startet tidlig på 2018.

☺ Med utbygging og renovering av Leland og Leines barnehage er alle våre barnehager i god bygningsmessig stand og har både ute- og inneområder som er tilpasset barnehagedrift og tilrettelagt for personalfunksjonene.

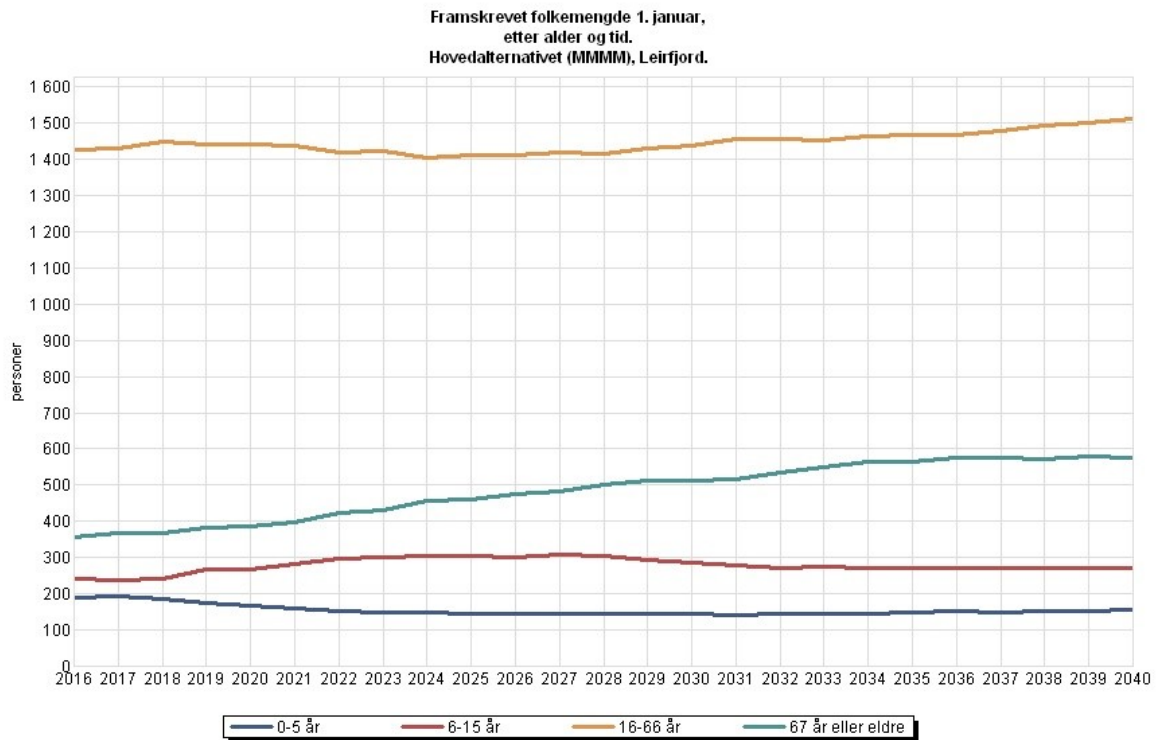
☺ Utbygging / ombygging av Leirfjord barne- og ungdomsskole vil gi kommunen en tidsriktig og framtidrettet skole, med de funksjoner framtidens skole vil kreve. Tverlandet og Ulvangen sine behov for spesialrom må finne sin løsning i et samarbeid med LBU, på samme måte som man i dag samarbeider om bruk av blant annet svømmebassenget og svømmeopplæringa.

5.2 Demografi

☺ Elevtallet i skolene vil stige jevnt og trutt fra 2017 og framover, med den største veksten i aldersgruppa 6-12 år. Fra 2028 får kommunen igjen et synkende elevtall, jfr framskrevne tall fra SSB. Veksten er imidlertid så vidt stor, at behovet for utvidet areal er en realitet allerede for skoleåret 2017/2018 og betydelig fra skoleåret 2018/2019.

☹ For barn i aldersgruppa 0-6 år, er barnetallet på sitt høyeste (2016). Antall fødte vil reduseres allerede fra 2017, og stabilisere seg på +/- 25 barnefødsler pr. år. Dersom SSB sin framskrivning av folkekemengde for aldersgruppa 0 og 1-5 år slår til, vil behovet for barnehageplasser i kommunen reduseres allerede fra kommende barnehageår.

SSB sin statistikk over framskrevet folkemengde etter alder og tid viser denne tendensen tydelig. Antall barn i aldersgruppa 0-5 år stabiliserer seg på et lavere nivå enn dagens, og elevtallet i skolene er jevnt stigende fram til ca 2028, for deretter å reduseres jevnt til det stabiliseres på et noe høyere nivå enn dagens. Innbyggergruppene i Leirfjord som er jevnt stigende i hele perioden er 16 – 66 år og 67 år og eldre.

5.3 Folkehelse

Barn og unge er et felles ansvar for foreldre og familie, lokalsamfunn og kommunen som tjenesteyter. Oppvekstsektorens tjenester må sees i sammenheng med innsats fra øvrige sektorer og eksterne omgivelser. Et godt oppvekstmiljø, inkludert skoler og barnehager, er viktig for attraktivitet og valg av bosted.

God folkehelse handler om hvordan innbyggerne mestrer sine liv. De største utfordringene i dagens samfunn er samfunnsskapt, og må dermed også finne sin løsning av samfunnet. Grunnlaget for god helse legges før fødsel og er i utvikling gjennom hele livsløpet.

Gode oppvekstvilkår bidrar til god folkehelse hele livet.

Kompetanse og rekruttering

Vi lever i et kunnskapssamfunn der krav til innhold og kvalitet i tjenestetilbudet stadig øker. Leirfjord kommune skal ha nødvendig kompetanse for å kunne gi et likeverdig og tilpasset oppvekstilbud i samsvar med lov og forskrifter, vedtatte kommunale mål og styringsdokumenter.

Pr. 2017 har Leirfjord alle stillinger i skolene besatt med utdanna lærere. De virksomhetsvise kompetanseplanene legger opp til at skolene i kommunen skal fylle kompetansekravene i kjernefagene både på barne- og ungdomstrinnet. Lederutdanning og lederkompetanse prioriteres også. Det har så langt vært mulig å rekruttere lærere med ønsket fagkombinasjon ved utlysning av ledige stillinger.

For barnehagene er rekruttering av barnehagelærere et mer krevende område. Kommunenes strategiske kompetanseplan forutsetter at alle våre barnehager skal ha barnehagelærere i 2/3 av årsverkene i avdelingene fra 2020. Strategisk kompetanseplan forutsettes virksomhetsvise handlingsplaner. Handlingsplanene skal beskrive den enkelte virksomhet sine behov og strategiske valg. Virksomhetene sine handlingsplaner vil være grunnlag for blant annet kommunens budsjettprosess, og skal rulleres årlig i forkant av budsjettarbeidet. Kommunen sentralt søker på de nasjonale midlene som skal gi økonomisk støtte til ansatte som tar barnehagelærerutdanning. Kommunen har dessuten gitt økonomisk støtte til studenter av egne kompetansemidler. For studieåret 2017/2018 har Leirfjord søkt økonomisk støtte til 5 barnehagestudenter fra den nasjonale potten. Målet er av vi i 2020 skal ha to barnehagelærere alle avdelingene.

Økonomisk usikker framtid Økonomisk usikkerhet for kommunesektoren utfordrer både forvaltning av eksisterende ressurser og framtidige prioriteringer i de ulike sektorene: Tidlig innsats og implementering av en mer kunnskapsbasert praksis kan bidra til å redusere framtidige tjenestebehov og dermed redusere kommunale utgifter

Det er et potensiale for samhandling mellom skoler, barnehager, helse og andre relevante samarbeidsaktører både i offentlig, privat og frivillig sektor. Bedre samhandling og samordning kan bidra til bedre ressursutnytting, samtidig som at en usikker økonomisk framtid og begrensa ressurser reduserer muligheten for en helhetlig og strategisk utvikling og fremmer mulighetene for mer kortsiktige og sektororienterte løsninger.

5.4 Noen kommunefakta Leirfjord

Folkehelsa i Leirfjord – noen trekk (hentet fra Folkehelseprofil 2017, 21.08 2017)

- **Inntekt og barnefamilier:** Andel barn (0-17 år) som bor i husholdninger med lav inntekt er høyere enn i landet som helhet. Lav inntekt defineres som under 60 % av nasjonal medianinntekt. For Leirfjord er andelen 21 %. Nordland fylke har 11 % og landet 12 %.
- **Utdanningsnivå:** Andel av befolkningen i aldersgruppa 30 – 39 år med videregående skole eller høyere utdanning er 77 %. For landet for øvrig er andelen 82 %.
- **Frafall VGS:** Frafall i videregående skole er ikke entydig forskjellig fra landssnittet. I Leirfjord er andelen 27 %. Nordland fylke har en andel på 27 %

og landet for øvrig 23 %. Frafall varierer med foreldrenes utdanningsnivå. Frafall i videregående skole er en viktig folkehelseutfordring i hele landet.

- **Unge plan for utdanning:** Jf. tall fra Ungdata 2016 planlegger 60% å ta høyere utdanning, noe som er en fordobling siden 2013.
- **Andelen uføretrygda** i Leirfjord er 5,3 %. I Nordland fylke er andelen 3,3 % og i landet 2,6%. For aldersgruppa 45 – 66 år er andelen uføretrygda i Leirfjord 27,3 %. Landet har 18,1 %
- **Psykiatriske symptomer/lidelser**, primærhelsetjenesten 15 – 29 år: Leirfjord har 143 pr 1000. Fylket har 156/1000 og landet for øvrig 146/1000.
- **Andelen med psykiske plager** (Ungdata 2016) har gått betydelig ned i Leirfjord. I 2013 var andelen 14 %. I 2016 3 %. 13 % rapporterer at de er plaget av ensomhet, noe som er lavere enn i landet for øvrig (18%)
- **Levevaner.** I Ungdataundersøkelsen 2016 rapporterer 97 % av våre elever at de trives på skolen. I landet for øvrig er andelen 93 %.
24 % rapporterer at de har drukket seg beruset siste år. Her er landet for øvrig betydelig lavere med 15 %.
Andelen foreldre med liberale holdninger knyttet til alkohol og alkoholbruk hos unge er noe høy i vår kommune.
Ingen rapporterer at de røyker daglig, og andelen snusere har gått ned fra 2013 med 1 % (fra 7 til 6 %).
62% av våre unge er aktive i en fritidsorganisasjon og 82 % trener ukentlig.
- **Skole:**
5.klasse, lesing: Leirfjord sin andel på laveste mestringsnivå er 41. Fylket sin andel er 29 og landet sin er 24%
5.klasse, regning: Leirfjord sin andel på laveste mestringsnivå er 52. Nordland fylke har 34 og landet 25 %.
- **Spesialundervisning:** Andelen elever med spesialundervisning er redusert fra 13,2 % i 2012 til 7,7 % i 2016. I 2016 fordeler andelen med elever som har spesialundervisning seg på trinn slik:
1-4 trinn: 3 %
5-7 trinn: 15,5 %
8-10 trinn: 7,9 %

5.4.1. Kilder

Tallene fra Ungdataundersøkelsen 2016 er hentet fra *Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Leirfjord kommune 2017 – 2020*. Øvrige data er hentet fra *Folkehelseinstituttet, folkehelseprofil Leirfjord 2017, og Skoleporten*.

6. SATSNINGSOMRÅDER 2017 – 2021

6.1 Overordna mål, strategier og ansvar oppvekst

Kommunens oppvekstplan skal bidra til å legge rammer for samarbeidet mellom de ulike tjenestene / virksomhetene

Oppvekstplanens overordna mål og strategier konkretiseres i virksomhetsplanene.

Virksomhetene har et felles ansvar for å gjøre hverandre gode i oppgaveløsningen, og samordne tiltak og innsats etter behov.

Mål	Strategi	Ansvar
Barn og unge i barnehage, skole og SFO skal oppleve lek, læring, trivsel og mestring i samspill med andre.	Forebyggende, tidlig og tverrfaglig innsats	Virksomhetsledere
Økt gjennomføring av skolegang og sikre høg deltagelse i arbeidslivet.	Økt andel elever som trives på skolen Forbedre læringsresultatene i skolen. Færre i mestringsgruppe 1 i lesing, regning og engelsk på 5. trinn og færre i mestringsgruppe 1 og 2 på ungdomstrinnet.	Virksomhetsledere
Helhetlig oppvekst skal fremme helse og meningsfull fritid for enkeltindividet	Videreutvikle samhandling på tvers av faggrupper og lokalsamfunn Mobilisere og engasjere frivilligheten	Virksomhetsledere Folkehelsekoordinator Frivillighetskoordinator
Kompetanseheving og utvikling av felles standarder for å sikre kvalitet på tjenestene.	Videreføre arbeidet med felles prosedyrer og standarder Kompetanseplaner som er oppdaterte og i samsvar med krav i Lov om barnehager og Opplæringsloven, forskrifter og nasjonale føringer for øvrig	Virksomhetsledere
Barn, unge og foreldre (foresatte) skal oppleve sammenheng og helhet når de møter de kommunale tjenestene gjennom hele oppveksten.	Alle ansatte kjenner tjenestetilbudet i Leirfjord kommune, og hvem som har ansvar for hva. Virksomhetsvise samarbeidsteam (virksomhetsleder – skolehelsetjeneste/helsesøster)	Virksomhetsledere Virksomhetsledere – ledende helsesøster Virksomhetsledere

	Felles mal førstesamtale	
Brukere skal oppleve likeverdighet og forståelse i møte med offentlige instanser	Aktivt og likeverdig foreldresamarbeid Brukerundersøkelser i barnehager og skoler, årlig Medvirkning og involvering av barn og unge Elevundersøkelsen og lokale trivselsundersøkelser	Virksomhetsledere
Planen skal være et styringsdokument for politisk nivå og alle som jobber og forholder seg til barn og unge i Leirfjord	Planen er lett tilgjengelig ute i virksomhetene Planen skal være retningsgivende for virksomhetene sine årsplaner og utviklingsarbeid Planen knyttes til årlig budsjettarbeid og framtidig planlegging	Administrasjonssjef Kommunalsjef oppvekst Virksomhetsledere
Planen skal gi informasjon til innbyggerne om mål, retning og virkemidler for oppvekstarbeidet i Leirfjord kommune	Planen skal være lett tilgjengelig på kommunens hjemmeside Planen skal gjøres kjent for foreldre med barn i barnehager og skoler	Kommunalsjef oppvekst Virksomhetsledere

6.2 Barnehager, skoler og SFO

For barnehager, skoler og SFO konkretiseres mål og strategier i felles fokusområder.

6.2.1 Barnehagene

- Barnets beste skal være retningsgivende for all aktivitet i barnehagene
- Barnehagen skal jobbe forebyggende, helse - og utviklingsfremmende
- Flerfaglig samhandling med barn, unge og foreldre i fokus
- Barnehagene skal jobbe aktivt for integrering av minoriteter
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017 – 2021, Mål og Tiltak skal være styrende for oppvekstsektoren
- Foreldrestøttesatsingen skal integreres i barnehagens samla tilbud
- Språkløyper – Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving, språkarbeid og kartlegging i barnehagen
- Barnehagene skal ha nødvendig kompetanse for å gi et likeverdig og tilpasset oppveksttilbud i tråd med nasjonale føringer, vedtatte mål og styringsdokumenter
- Språkløyper – Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving «Overgang fra barnehage til skole»
- Barnehagene skal godkjennes som helsefremmende barnehager
- Barnehagene skal godkjennes etter Forskrift for miljøretta helsevern

6.2.2 Grunnskolen

- Skolene skal jobbe helsefremmende, forebyggende og utviklende
- Skolene skal godkjennes som helsefremmende skoler
- Skolene skal godkjennes etter Forskrift for miljøretta helsevern
- Skolene i Leirfjord skal gi elevene individuell tilpasset opplæring og medvirkning i samsvar med evner, interesser og behov.
- Elevers og foreldres medvirkning ivaretas gjennom faste møtepunkter, bruker- og trivselsundersøkelser
- Leirfjordskolene skal ha fokus på fag, - leder- og organisasjonsutvikling for å kunne gi elevene et best mulig grunnlag for utdanning og læring.
- Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017 – 2021, Mål og Tiltak skal være styrende for oppvekstsektoren

- Resultatmessig skal Leirfjordkolene ha som mål:

Elevundersøkelsen og andre trivselsundersøkelser: Leirfjord skal ligge på nasjonalt nivå eller bedre.

Nasjonale prøver: færre elever på barnetrinnet plasserer seg i mestringsgruppe 1, og for ungdomstrinnet færre elever i mestringsgruppe 1 og 2.

Eksamen: Færre elever med karakteren 1 og 2, og mindre avstand mellom standpunkt – og eksamensresultater

- Språkløyper – Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving «Overgang fra barnehage til skole»
- Flerfaglig samhandling med barn, unge og foreldre i fokus
- Skolene skal jobbe aktivt for integrering av minoriteter
- Skolene skal ha nødvendig kompetanse for å gi et likeverdig og tilpasset opplæringstilbud i tråd med nasjonale føringer, vedtatte mål og styringsdokumenter

6.2.3 SFO

- SFO skal jobbe helsefremmende, forebyggende og utviklende
- SFO skal legge til rette for lek og fritidsaktiviteter med utgangspunkt i alder, funksjonsnivå og interesse hos barna
- SFO skal gi barna omsorg og tilsyn
- Språkløyper – Nasjonal strategi for språk, lesing og skriving «Overgang fra barnehage til skole»
- Revidering av SFO sine vedtekter
- SFO og skolestartere – samarbeidsprosjekt barnehager – skoler 2017/2018
- SFO skal ha nødvendig kompetanse for å gi et likeverdig og tilpasset lek – og fritidstilbud i tråd med nasjonale føringer, vedtatte mål og styringsdokumenter
- Flerfaglig samhandling med barn, unge og foreldre i fokus
- SFO skal arbeide aktivt for integrering av minoriteter
- Fokus på samarbeid SFO – hjem

7. TEMAPLANER / ANDRE DELPLANER

Plan for den kulturelle skolesekken.

Handlingsplan mot vold i nære relasjoner 2017 – 2021

Rusmiddelpolitisk handlingsplan for Leirfjord kommune 2017 -2020

Kommunedelplan for fysisk aktiviteter og naturopplevelser 2017 – 2019.

8. HENVISNINGER

FNs Barnekonvensjon <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/fns-barnekonvensjon/id88078>

Barnevernloven <https://www.regjeringen.no/no/dokumenter/barnevernloven/id448398>

Kommunale helse – og omsorgstjenester <https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/helse--og-oms>

Folkehelseloven [https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/folkehelse/...](https://www.regjeringen.no/no/tema/helse-og-omsorg/folkehelse/)

Barnehageloven <https://www.regjeringen.no/no/tema/familie-og-barn/barnehager>

Rammeplan for barnehagens innhold <https://www.udir.no/laring-og-trivsel/rammeplan>

Lov om grunnskolen og den vidaregåande opplæringa

<https://lovdata.no/dokument/NL/lov/1998-07-17-61>

Forskrift om miljørettet helsevern i barnehager og skoler

<https://lovdata.no/dokument/SF/forskrift/1995-12-01-928>

Helsefremmende skoler og barnehager – Nordland fylkeskommune

<https://www.nfk.no/tjenester/folkehelse/arenaer/helsefremmende-skole>

Linker til aktuelle nettsteder:

ICDP www.icdp.no/om-icdp

Språkløyper sprakloyper.uis.no

Barnehagefakta barnehagefakta.no

Udir.no – Statistikkportalen <https://statistikkportalen.udir.no>

SKOLE ER:

å ta del i fellesskapet
å løfte i flokk
å samhandle
å streve i motvind
å kreve
å springe i medvind
å nyte
å ikke gi etter
å gripe regnbuen
å se lenger enn horisonter
å få
å gi
å høre gråten i latteren og latteren i gråten
å gjøre dagen i dag til morgendagens forestilling
å vite – ingenting gjør seg selv
å spille på lag med framtida
å rydde plass for fortida
å gi hundrevis av blomster jordsmonn
å ha tillit til det skapende
å oppmuntre de som vil
å være svanger med drømmer
å forløse drømmen
å skape glede og trivsel mellom folk
å gi øyeblikket innhold
å oppleve alene sammen med andre
rope ut – *dette kan vi- dette vil vi*
å se det store i det lille
å la dvergbjørka vokse inn i himmelen
å gjøre det umulige mulig

Fritt etter Lasse Larson Fjørtoft